

ČESKA REPUBLIKA

ROZSUDEK**JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobce **M. H.**, státní příslušnost Arménská republika, t. č. bytem PoS Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, Kostelec nad Orlicí, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15.4.2013 č. j. OAM-21/ZA-ZA06-ZA14-2011, **o udělení mezinárodní ochrany**,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Česká republika **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 15.4.2013 č. j. OAM-21/ZA-ZA06-ZA14-2011 žalované Ministerstvo vnitra České republiky (dále jen ČR) rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Po provedeném dokazování vzal žalovaný správní orgán za objasněno, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je jeho náboženství a nesouhlas s válkou o Náhorní Karabach. O udělení mezinárodní ochrany v České republice požádal již potřetí proto, že nyní nemá ve vlasti kde bydlet a má zdravotní problémy. Během správního řízení žalobce neprokázal žádný

z důvodů, který by bylo možno podřadit pod důvody vymezené taxativně v ust. § 12 zákona o azylu a jelikož v případě žalobce nebyly shledány důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 13, § 14 ani pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl žalovaný správní orgán tak, že se žalobci mezinárodní ochrana neuděluje.

Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, ve které vytýkal žalovanému porušení zákonných ustanovení, a to ust. § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 68 odst. 3 správního řádu. Dále žalovanému vytýkal také porušení ust. § 12 písm. a) a b) a § 14 zákona o azylu, neboť má za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení jedné z forem mezinárodní ochrany. Podle žalobce žalovaný porušil i článek 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, článek 33 Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků a článek 4, 8 a 9 Směrnice Rady 2004/83/ES (tzv. „kvalifikační směrnice“). S poukazem na článek 9 odst. 2, písm. b) Kvalifikační směrnice žalobce v žalobě dále uvedl, že veřejná moc v Arménii zachází s vyznavači Svědků Jehovových rozlišujícím způsobem. Tento azylově relevantní důvod žalovaný přešel formálním odůvodněním, že se vztahuje toliko k odpůrcům vojenské služby, přičemž žalobce je z této sociální skupiny vyloučen pro svůj věk. Žalovaný se také nezabýval přístupem ke zdravotní péči, zdravotnímu pojištění a sociálnímu zabezpečení v jeho zemi. Stejně tak se nezabýval posouzením schopnosti a efektivnosti arménských státních orgánů poskytnout sociální skupině Svědků Jehovových efektivní a přístupnou ochranu před negativním jednáním ze strany většinové společnosti „v souvislosti s doposud rezonujícím tématem konfliktů o Náhorní Karabach“.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 10.5.2013 popřel oprávněnost všech žalobních bodů a odkázal na správní spis, zejména na vlastní žádost a výpovědi žalobce a na vydané rozhodnutí, z nichž je zřejmé, že žalovaný v průběhu správního řízení postupoval v souladu s příslušnými právními normami a procesně správným způsobem a dbal na ochranu všech práv žalobce garantovaných mu právním řádem ČR. Žalovaný vycházel především z vlastních sdělení žalobce, z nichž bylo nepochybně zjištěno, že jako důvod své žádosti žalobce uváděl vyznávání náboženství Svědků Jehovových v Arménii a zdravotní problémy. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobcem popisované problémy svědků Jehovových v Arménii se týkají výkonu základní nebo náhradní vojenské služby, což však není problém žalobce vzhledem k jeho věku. Odmítavý postoj společnosti k vyznavačům tohoto učení nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, neboť v případě problémů se Svědci Jehovovi mohou obrátit se žádostí o pomoc na státní orgány, o což se žalobce ani nepokusil. Žalovaný neshledal důvod pro udělení azylu žalobci podle ust. § 12 zákona o azylu, stejně tak ani podle ust. § 14 téhož zákona, neboť dostupných informací má žalobce možnost své zdravotní komplikace řešit i ve vlasti. Žalovaný proto navrhoval, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná.

Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 15.4.2013 č. j. OAM-21/ZA-ZA06-ZA14-2011 a z připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě

žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. s. ř. s. a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ust. § 75 s. ř. s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobce v protokolu k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 19.1.2011 odpověděl na otázku, z jakých důvodů opustil svou vlast a žádá o udělení azylu v ČR to, že tak učinil začátkem listopadu 1999. Už v roce 1993 se seznámil s lidmi, kteří byli členové Svědků Jehovových a od té doby byl i on jejich členem. Toto náboženství je v Arménii zakázáno. Měl tam také problémy kvůli válce v Náhorním Karabachu. S touto válkou nesouhlasil, proto jej často napadali, bili jej, házeli jim např. kameny do oken a problémy měly i jeho děti. V České republice již byl a znal ji také z vyprávění, proto se rozhodl odjet. O udělení mezinárodní ochrany žádá proto, že se nemůže a nemá se kam vrátit. V Arménii lidé vědí, že je členem Svědků Jehovových a o mezinárodní ochranu žádá také ze zdravotních důvodů. Má problémy s bolestmi zad, artritidou, kolitidou a špatně spí. Stejně důvody žalobce uvedl do vlastnoručně psaného prohlášení dne 19.1.2011. Z obsahu správního spisu dále vyplývá, že dne 27.1.2011 byl s žalobcem proveden pohovor k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z protokolu o tomto pohovoru krajský soud zjistil zcela totožné uváděné důvody žalobce, pro které podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Nad rámec toho dodal, že kromě vyznání náboženství Svědků Jehovových, které v Arménii není povoleno, se v jeho případě přidaly potíže s bydlením a zdravotním stavem. Doplnil, že v Arménii nemá žádné kamarády a jeho děti mají svůj život. Navíc moc neumí arménsky a nemá dost finančních prostředků, aby si v Arménii pořídil byt. V rámci doplňujícího pohovoru konaného dne 13.3.2013 žalobce uvedl, že co do zdravotních potíží trpí hemoroidy a operovali mu polypy ve střevě, v srpnu 2012 byl kvůli zvýšené hladině cukru v krvi pozván na krevní odběry, musí dodržet dietu a být v klidu. V roce 2009 měl vybočenou páteř a vysunuté dvě ploténky. Začal také mít problémy s klouby. Žalobce při pohovoru připustil, že by se mohl léčit i ve vlasti, ale je rozvedený a nemá tam kde bydlet. Odjel před 13 lety a nemá tam žádné pojištění. Co se týče problémů Svědků Jehovových, mladí jsou v Arménii trestáni, když nechtějí jít na vojnu. Svědci Jehovovi nejsou oficiálně povolenou církví. Jaká je situace nyní, žalobce neví. V době, kdy začala válka o Náhorní Karabach, Svědci Jehovovi se od ní distancovali a nepodporovali nikoho. Žalobce sám byl kvůli tomu několikrát napaden. Závěrem pohovoru opakoval, že ve vlasti by se stal bezdomovcem, neměl by práci a neměl by kde bydlet. Ve správním spisu se nacházejí i přípisy žalobcových dětí s úředním překladem, kterými jej odsuzují pro jeho náboženské vyznání a sdělují mu, že o něm nechtějí nic slyšet ani jej vidět. Součástí správního spisu jsou i zprávy o zemi původu žalobce, a to zpráva Ministerstva zahraničí USA ze dne 30.7.2012 o svobodě vyznání v Arménii za rok 2011, informace Human Rights Watch z ledna 2013 o Arménii, informace Freedom House z června 2012 „Svoboda ve světě 2012 - Arménie“, informace sítě „důvěrných lékařů“ č. AM-2678-2012 ze dne 21.11.2012 získaná v rámci evropského projektu lékařských informací o zemi původu týkající se dostupnosti lékařské péče v Arménii kardiologem, neurologem, nefrologem, internistou, gastroenterologem, urologem a cévním chirurgem, dostupnosti laboratorních testů, jaterních a svalových enzymů a dostupnosti účinných látek – léků,

informace MZV č.j. 114785/2012-LPTP ze dne 8.11.2012 nazvaná „Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu při návratu do vlasti“ v Arménii a informace Infobanky ČTK – Země světa Arménie. Součástí správního spisu žalovaného jsou i lékařské zprávy o zdravotním stavu žalobce, které žalobce v průběhu řízení doplnil dalšími laboratorními, echokardiografickými a diabetologickými nálezy, urologickým vyšetřením a vyšetřením gastrokopickým. Zástupkyně žalovaného při ústním jednání soudu doložila informaci MZV č.j. 99322/2014-LPTL ze dne 17.4.2014 nazvanou „Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí“ v Arménii.

Podle ust. § 12 zák. o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ust. § 13 odst. 1 téhož zákona rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Podle odst. 2 téhož ustanovení se rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí a) manžel azylanta, b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let, c) rodič azylanta mladšího 18 let, nebo d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 10.

Podle ustanovení § 14 citovaného zákona, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Podle § 14a zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle ust. § 14b citovaného zákona rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Podle odst. 2 rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí a) manžel osoby požívající doplňkové ochrany, b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let,

nebo d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle ust. § 2 odst. 10.

V souladu s výše poukázaným ust. § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal i v tomto případě krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, tak jak je vymezil žalobce ve své žalobě. Žalobce především poukázal na to, že podle jeho názoru žalovaný porušil jednotlivá ustanovení správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.), avšak učinil tak v natolik obecné a nekonkrétní poloze, že tato vytýkaná porušení zákonných ustanovení nebylo ani možno blíže přezkoumávat. Krajský soud k tomu jen podotýká, že žádná porušení správního řádu z obsahu správního spisu ani z žalobou napadeného rozhodnutí nezjistil, naopak z těchto důkazů vyplývá, že si žalovaný pro své rozhodnutí opatřil dostatek potřebných zjištění a skutečností, zejména ze samotné žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany a ze dvou pohovorů s žalobcem, které byly zaměřeny právě na důvody této žádosti. Jak bude dále rozvedeno na tato skutková zjištění aplikoval příslušná ustanovení zákona o azylu a svoje rozhodnutí o žádosti žalobce taktéž řádně odůvodnil. Žalobce v žalobě vyslovil domněnku, že se na něj vztahuje ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Tento žalobní bod rozvedl v žalobě s poukazem na článek 9 odst. 2, písm. b) Směrnice rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí aplikovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany. V žalobcem poukázaném ustanovení jsou jako akty pronásledování uvedena právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem. Tuto formu pronásledování žalobce v Arménii spatřoval v tom, že se tam zachází s vyznavači Svědků Jehovových „rozlišujícím způsobem“ a současně poukázal na to, že tento fakt žalovaný pouze přešel formálním odůvodněním, že se vztahuje toliko k odpůrcům vojenské služby, tedy na sociální skupinu, ze které je žalobce pro svůj věk vyloučen. S tímto žalobním tvrzením nemůže krajský soud souhlasit, neboť v odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný vycházel z citovaných zpráv o zemi původu žalobce, konkrétně s poukazem na zprávu MZV USA o svobodě vyznání z července 2012, v níž se uvádí, že Ústava chrání svobodu vyznání a že v praxi vláda obecně tuto svobodu vyznání respektovala. Některé zákony a zásady omezují svobodu vyznání členů náboženských skupin, ale vláda obecně nevynucovala dodržování těchto zákonných omezení. Tatáž zpráva popisuje problémy a věznění Svědků Jehovových kvůli odmítání výkonu vojenské služby. Zákon v Arménii umožňuje, aby osoby odmítající vojenskou službu z důvodu svědomí vykonávaly buď nevojovou službu v armádě, nebo pracovní službu namísto toho, aby sloužily jako armádní příslušníci cvičení pro boj. Odůvodnění žalovaného cituje i další zprávy pojednávající o tomtéž problému s tím, že se žalobce tento problém z věkového důvodu týkat nemůže. Není proto možno uznat důvodnost žalobní námitky žalobce co do porušení ust. § 12 zákona o azylu spočívající v jeho pronásledování z důvodu náboženství, resp. pronásledování uvedeného v jím citovaném ustanovení článku 9 odst. 2, písm. b) Směrnice Rady 2004/83/ES.

Další žalobní námitkou žalobce byl přístup ke zdravotní péči, zdravotnímu pojištění a sociálnímu zabezpečení v zemi původu. Žalovaný podle něj v této souvislosti

„rezignoval na adekvátní posouzení efektivní a přístupné ochrany ve významu článku 8 kvalifikační směrnice“, tedy „na posouzení schopnosti efektivnosti arménských státních orgánů poskytnout sociální skupině Svědků Jehovových efektivní a přístupnou ochranu před negativním jednáním většinové společnosti“. Ani tato žalobní námitka není důvodná, neboť žalovaný se velice podrobně zabýval otázkou tzv. humanitárního azylu dle ust. § 14 zákona o azylu a vycházel přitom z opatřených informací a zpráv shora uvedených, které potvrzují dostupnost lékařské péče řady zdravotních oborů, včetně neurologa, gastroenterologa a urologa, tedy lékařů v oboru nemocí, které jsou v případě žalobce dokladovány lékařskými zprávami. Tyto zprávy o poměrech v zemi původu žalobce také potvrzují možnost žalobce řešit svá zdravotní omezení i v případě návratu do vlasti. Závěrem nutno dodat, že ani žalobcovy obavy související s jeho náboženským vyznáním není možno hodnotit jako problémy, se kterými by se nemohl obrátit se žádostí o pomoc na příslušné státní orgány. Krajský soud k tomu závěrem podotýká, že pokud žalobce ve své žalobě tyto problémy vztahoval ke konfliktu o Náhorní Karabach, jednalo se o ozbrojený konflikt mezi únorem 1988 a květnem 1994 v malé enklávě Náhorní Karabach v jihozápadním Ázerbájdžánu mezi většinovou skupinou Arménů z Náhorního Karabachu podporovanou Arménií a Ázerbájdžánem. Obě republiky se tehdy zavlekly do vleklé nevyhlášené horské války, při které docházelo na obou stranách k etnickým čistkám. Tento konflikt však byl ukončen příměřím dne 16.5.1994.

Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., jelikož procesně úspěšný žalovaný právo na náhradu nákladů řízení neuplatňoval.

České republice nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť tyto náklady vznikly na tlumočném, které ze zákona hradí stát (ust. § 36 odst. 2 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 12. února 2015

JUDr. Petr Indráček
samosoudce